

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-2690

06.07.2018

Прем'єр-міністру України

ГРОЙСМАНУ В.Б.

Шановний Володимире Борисовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Опанасенка О. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 6 липня 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 3 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

2690

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. М.Грушевського, 5

05 липня 2018 р.

№ 02/578/01

Прем'єр-міністру України
Гройсману В.Б.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо скасування постанови Кабінету Міністрів України
від 22.07.2016 №458 «Про внесення змін до
Положення про дитячий будинок сімейного типу
та Положення про прийомну сім'ю»*

Шановний Володимире Борисовичу!

Листом Кабінету Міністрів України від 24.05.18 №8412/0/2-18 мені було надіслані копії документів, на підставі яких прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 22 липня 2016 року №458 “Про внесення змін до Положення про дитячий будинок сімейного типу та Положення про прийомну сім'ю” з додатками.

Урядовим комітетом з питань соціальної політики та гуманітарного розвитку 19.07.2016 було схвалено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про дитячий будинок сімейного типу та Положення про прийомну сім'ю» (п.9 протоколу №3 засідання комітету).

Постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 №458 затверджено «Зміни, що вносяться до Положення про дитячий будинок сімейного типу та Положення про прийомну сім'ю» (далі – Постанова). **Вказана Постанова порушує права, свободи прийомних батьків з наступних підстав.**

У відповідності до ст.22 Конституції України права і свободи людини і громадянина, закріплені Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Згідно ст.19 Конституції України правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого

самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Також, статтею 32 Конституції України гарантовано, що ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України (ст.64 Конституції України).

По-перше, в п.8 пояснювальної записки Міністра соціальної політики до проекту Постанови від 06.07.2016 вказано, що проект Постанови не потребує проведення громадських консультацій.

Однак, у відповідності до п.12 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №996 від 03.11.2010, в обов'язковому порядку проводяться консультації з громадськістю у формі публічного громадського обговорення та/або електронних консультацій з громадськістю щодо проектів нормативно-правових актів, які: стосуються конституційних прав, свобод та обов'язків громадян; стосуються життєвих інтересів громадян.

Висновком в.о. Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини щодо відповідності проекту Постанови положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини від 08.06.2016 вказує, що проект Постанови стосується статті 32 Конституції України, тобто, конституційних прав громадянина України. Але обов'язкові консультації з громадськістю щодо проекту Постанови так і не було проведено.

По-друге, підпунктом 6 пункту 3 Постанови вноситься пункт 17 до Положення про прийомну сім'ю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 №565, такого змісту:

«Прийомні батьки зобов'язані сприяти забезпеченню пріоритетного права прийомних дітей на усиновлення. Створення прийомними батьками перешкод у забезпеченні такого права прийомних дітей є підставою для перегляду рішення про подальше функціонування прийомної сім'ї.»

Вказана Постанова суттєво звужує права, свободи прийомних батьків та впроваджує для них новий обов'язок, який не передбачений ні Конституцією ні законами України.

По-третє, у довідці щодо відповідності проекту Постанови положенням Конвенції від 06.07.2016, Міністр соціальної політики України вказує, що проект Постанови не належить до сфери правовідносин, що регулюються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод (далі-Конвенція), не містить норм, що стосуються прав і свобод, гарантованих Конвенцією, не стосується проект Постанови положень Конвенції та за предметом правового регулювання проект Постанови не стосується Конвенції з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Водночас, висновок в.о. Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини щодо відповідності проекту Постанови

положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини від 08.06.2016 чітко вказує, що проект Постанови стосується положень ст.8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя» Конвенції.

По-четверте, у висновку Міністерства юстиції України за результатами правової експертизи до проекту Постанови від 14.06.2016 вказано, що правовими підставами прийняття проекту Постанови є ч.4 ст.256-4, ч.4 ст.256-8 Сімейного кодексу України. В той час, як положення даних статей не містять правового обґрунтування підстав для прийняття Постанови, що суттєво звужує права, свободи прийомних батьків, впроваджує нові обов'язки для них та впливає на їх життєві інтереси.

По-п'яте, Постанова, порушуючи положення ст.ст.3, 4, 5, 213 Сімейного кодексу України, впроваджує неправовий механізм примусової ізоляції за розсудом органу влади особи від сім'ї, що виходить за межі компетенції, наданої органам влади Конституцією та законами України. Постановою, всупереч ч.3 ст.5, ч.1 ст.213 Сімейного кодексу України, гарантується забезпечення державою пріоритету ні сімейного виховання дитини, та переважного перед іншими права громадян України на усиновлення дитини, яка виховується у їх родині, а забезпечується імперативне виконання прийомними батьками будь-яких вимог представників влади під загрозою припинення функціонування прийомної сім'ї у випадку непокори вимогам органів влади.

Прийняття Постанови призвело до ряду негативних наслідків як для прийомних батьків, так і для дітей-вихованців. Зокрема, виявлено систематичне порушення посадовими особами органів опіки та піклування пріоритетного права прийомних батьків на усиновлення дітей, які ними виховуються. Наполягання прийомних батьків на особистому усиновленні своїх дітей-вихованців розцінювалося як створення перешкод у забезпеченні права прийомних дітей на усиновлення та ставало підставою для перегляду рішення про подальше функціонування прийомної сім'ї.

Враховуючи вищевказане, керуючись ст.15 Закону України «Про статус народного депутата України», вимагаю:

- 1) Особисто розглянути даний запит.
- 2) Скасувати постанову Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 №458 «Про внесення змін до Положення про дитячий будинок сімейного типу та Положення про прийомну сім'ю» у зв'язку з її не відповідністю Конституції та законам України.
- 3) Повідомити мене про результати розгляду.

З повагою,

Народний депутат України

О.В. Опанасенко